

Ludvík Hoberlandt, Praha:

HETEROPTERA BOHEMIAE III.

V tomto článku podávám řadu zajímavostí o českých *Heteropterách*, které se mi během posledních let nahromadily. Jsou to jednak některé nové nálezy¹⁾, jednak příspěvky k znalosti rozšíření méně běžných nebo jen málo sbíraných druhů.

Pozoruhodným jest nález druhu *Phimodera humeralis* Dalm. a to ve formách: *dalmani* Reut. a *dorsigera* Reut. Druh tento jest rozšířen v oblasti severní Evropy a Anglie. Jest to první zástupce tohoto rodu v Čechách, kde zatím ani běžný druh *Phimodera galgulina* H. Sch. nebyl zjištěn. Řadu forem druhu *Eurygaster maurus* L., popsanych E. Wagnerem z Německa udávám jako nové pro Čechy. Také forma *nigricans* Mancini, popsaná z Itálie, byla v nejnovější době zjištěna v Čechách. Od přehlíženého, jinak však všeobecně rozšířeného druhu *Eurygaster testudinarius* Geoffr. oznamuji první doklady výskytu od Kardašovy Řečice a Tábora (f. *triguttata* Wag.). *Sciocoris macrocephalus* Fieb., známý ze všech evropských států, byl prvně v Čechách zjištěn na Kodě. Za velmi zajímavý jest možno považovati nález jihovýchodoevropského druhu *Sciocoris distinctus* Fieb., jehož rozšíření sahá dále i po celé severní Africe. V posledních letech byl zjištěn také v Německu, v horním Slezsku u Bautzen (Dr. K. H. C. Jordan). Podzimní forma od *Chlorochroa pinicola* F. (f. *porphyrea* Fieb.) nebyla v českých exemplářích dosud odlišována. Od *Eurydema oleracea* L. odlišuji z Čech 7 forem. *Elasmucha fieberi* Jak. byla po prvé v Čechách zjištěna u Sudoměře.

Běžné druhy *Nemocoris falleni* Schill. a *Coriomeris scabricornis* Pnz. jsou nové pro faunu Čech. Při prohlídce Dudovy sbírky jsem zjistil, že Dudou, jako »*Rhopalus rufus* Schill.«, určené druhy náležejí k Wagnerem popsané formě *Rhopalus parumpunctatus* f. *singeri* Wag. Jest proto nutno *Rhopalus rufus* Schill., který jest výhradně mediterranní prvek, vyloučiti ze seznamu naší fauny *Heteropter* a naopak nová forma od *Rh. parumpunctatus* musí zaujmouti jeho místo. Kromě Dudou uvedených míst byla f. *singeri* Wag. sbírána na řadě nových míst spolu se dvěma dalšími, pro naši faunu novými formami. *Stictopleurus punctattonervosus* Germ., velmi běžný, ale dlouho zaměňovaný druh s *S. crassicornis* L. udávám z řady českých míst. *Stictopleurus pictus* Fieb., dosud známý z Francie a Německa jest nový pro Čechy.

Také z čeledi *Lygaeidae* byly v poslední době učiněny zajímavější nálezy. Jsou to především *Metopoplax origani* Fall. a *Rhyparochromus dilatatus* H. Sch., druhy, které jsou nové pro faunu Čech. Z četných pro Čechy nových forem jest hlavně upozorniti na Ribautem v roce 1929 popsanou formu *Acompus pallipes* f. *laetipes* Rib., dosud zjištěnou ve Francii a Německu.

V Dudově sbírce nalezl jsem mezi jedinci označenými jako »*Ploiariola culiciformis* De G.« jeden kus náležející k *Empicoris baerensprungi* Dhrn. Jest to další, v literatuře dosud z Čech neudávaný zástupce ploštice.

Aradus (Quilnus) mirus Bergr., jeden z nejmenších příslušníků svého rodu byl do nedávna znám v několika exemplářích z klasické lokality — z těsného okolí Vídně. Teprve v poslední době byl tento hmyz pozorován na nových místech. Jak mi pan řed. Mader z Vídně sdělil, byl jím sbírán ve Vídeňském

¹⁾ Jmenuji 34 druhů a forem nových pro faunu Čech, které v systematickém přehledu označuji hvězdičkou.

lese u Pressbaumu a Rekawinkelu a v jihovýchodním cípu Dolního Rakouska, na četných místech oblasti zvané Buklinge Welt až po Burgenland. Žije na jedli a borovici, kde je možno od časného jara až po zimu nalézt imaga i larvy všech stadií pohromadě. Několik exemplářů jsem našel v Košicích na východním Slovensku, a z Trenčína znám další doklad jeho výskytu na Slovensku (Časopis Č. Spol. Ent. XLI. 1944, pp. 25, 31). Konečně nejseverozápadnější místo jeho výskytu jest vltavský svah, 16 km na jih od Prahy — Libřice u Davle. Místa jeho dosavadního výskytu: okolí Vídně (Viedeňský les), Buklinge Welt v jihových. části Dolního Rakouska, Košice, Trenčín a Libřice u Davle ukazují na druh středoevropského rozšíření, pravděpodobně vázaného na poměrně skrovné porosty nízkých pahorkatin a rovin.

V roce 1942 (Časopis Č. Spol. Ent. XXXIX., p. 130—131) popsal jsem podle jednoho exempláře (♀), bez znalosti hostitele a bližších oekologických vztahů druh — *Cimex roubali* Hob. Teprve po uveřejnění dostalo se mi do rukou Wendtovo zpracování evropských *Cimicidů* (1941), na jehož základě nutno považovati *C. roubali* za pouhou odchylku od druhu *Cimex columbarius* Jen. — *Cimex columbarius* f. *roubali* Hob.

- 1 (2) Tělo větší než 3,5 mm. Přední kraj pronota značně vykrojený. Přední cípy pronota kupředu nepatrně zúžené. Třetí článek tykadel o $\frac{1}{3}$ delší než čtvrtý. forma nominata ***Cimex columbarius* Jen.**
- 2 (1) Tělo menší než 3,5 mm. Přední kraj pronota slaběji vykrojený. Přední cípy pronota se zúžují mírněji. Třetí a čtvrtý článek tykadel stejně dlouhé. ***Cimex columbarius* f. *roubali* Hob.**

*

In opusculo de *Heteropteris* Bohemicis tertio species paucis annis ultimis lectas, pro fauna Heteropterorum Bohemiae novas vel minus cognitatas enumero. In tabula systematica species formaeque quattuor et triginta pro fauna Bohemiae novae stellatae sunt.

Prof. L. Duda in »Catalogo insectorum faunae bohemicae, 1892« speciem »*Rhopalus rufus* Schill.« e Bohemia ducit, sed species omnes sub nomine hoc in collectione »Duda« in Museo Pragensi asservatae ad speciem veram mediterraneam *Rhopalus rufus* Schill. non pertinent, sed solum ad formam nuper a Dom. E. Wagner descriptam *Rhopalus parumpunctatus* f. *singeri* Wag. — *Rhopalus rufus* Schill. igitur de numero Heteropterorum faunae Bohemiae eximo.

Inter specimina plurima collectionis »Duda« ut »*Ploiariola culiciformis* De G.« determinata unum specimen e Jindřichův Hradec in Bohemia mer. or. ad speciem *Empicoris baerensprunqi* Dhrn. pertinentem inveni — species haec ut nova pro fauna Bohemiae putanda est.

Anno 1942 (Časopis Č. Spol. Ent. XXXIX. pp. 130—131) speciem *Cimex roubali* Hob. secundum specimen unicum (♀), sine datis oecologicis descripsi. Sed *Cimex roubali* species bona non est, solum ut forma speciei *Cimex columbarius* Jen. putanda est — *Cimex columbarius* f. *roubali* Hob.

- 1 (2) Corpus maior quam 3,5 mill. Margine pronoti anteriori profunde excavato. Lobis pronoti anterioribus apicem versus parum angustatis. Articulo antennarum tertio $\frac{1}{3}$ longiori quam quarto. forma nominata ***Cimex columbarius* Jen.**
- 2 (1) Corpus minor quam 3,5 mill. Margine pronoti anteriori minus profunde excavato. Lobis pronoti anterioribus apicem versus minus angustatis. Articulis tertio quartoque aequilongis. ***Cimex columbarius* f. *roubali* Hob.**

Cydnidae.**Gnathoconus picipes** Fall.

Davle, 7. VII. Zeman lgt. — Říčany, 20. III. 36 Tichý lgt. — Karlštejn, 1939 Čepelák lgt.

Sehirus dubius Scop.

Karlštejn, 1939 Čepelák lgt.

Pentatomidae.**Odontoscelis fuliginosa** L.

Vrané, 23. V. — Závist, 31. VI. Zeman lgt. — Bilichov, 3. VII. 29 — Praha-Prokop, 2. VI. 29 — Káraný n. Labem, Doc. Dr. Obenberger lgt. — Čelákovice, 1939 Čepelák lgt.

Odontoscelis dorsalis F.

Káraný n. Labem, Doc. Obenberger lgt. — Čelákovice, 9. VIII. 42 Kocourek lgt.

***Phimodera humeralis f. dalmani** Reut.

Káraný nad Labem, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Germania sept., Britannia, Hollandia, Gallia sept., Polonia, Suecia, Fennia, Dania.

***Phimodera humeralis f. dorsigera** Reut.

Káraný nad Labem, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Germania sept., Britannia, Hollandia, Gallia sept., Polonia, Suecia, Fennia, Dania.

***Eurygaster maurus f. pallida** Wag.

Káraný nad Labem, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Germania.

***Eurygaster maurus f. granulosa** Wag.

Káraný nad Labem, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Germania.

***Eurygaster maurus f. nigricans** Manc.

Vonoklasy, 7. VII. 39.

Distr.: Italia.

***Eurygaster maurus f. rutila** Wag.

Rožďalovice, Dr. Klička lgt. — Bělohrad 1938, Dr. Bosák lgt.

Distr.: Germania.

***Eurygaster maurus f. aequalis** Wag.

Tábor, IX. 1939 Dr. Hoffer lgt.

Distr.: Germania.

Eurygaster maurus f. picta F.

Lodenice — Čelákovice, Achard lgt. — Čes. Brod, Dr. Pfleger lgt. — Káraný n. L., Doc. Obenberger lgt. — Radotín, 7. VI. 42 Kocourek lgt.

***Eurygaster testudinarius f. triguttata** Wag.

Kardašova Řečice, Dr. Pfleger lgt. — Tábor, IX. 1939 Dr. Hoffer lgt.

Distr.: Germania.

Podops inuncta F.

Čes. Brod, 16. III. 1906 Dr. Rambousek lgt. — Lobkovice, 12. IV., 1. V. Zeman lgt. — Čelákovice, Doc. Dr. Obenberger, Král lgt. — Praha-Střešovice, V. 42 Roubal lgt.

***Sciocoris macrocephalus Fieb.**

Koda u Berouna, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Europa tota, Rossia; Asia ant.

***Sciocoris distinctus Fieb.**

Čelákovice, 14. VI. 42 Kocourek lgt.

Distr.: Europa mer. or., Austria, Germania (Bautzen, Dr. K. H. C. Jordan); Africa sept.

Aelia klugi Hhn.

Radotín, 7. VI. 42. — Hlubočepy, 20. VI. 42. — Modřany, 30. VII. 42 Kocourek lgt.

Neottiglossa pusilla Gmel.

Plzeň-Štáhlavy, Ing. Kouřil lgt. — Bělohrad, 1938 Dr. Bosák lgt. — Káraný n. L. — Malá Skála — Koda u Berouna, Doc. Obenberger lgt. — Sobotka, 1941 Samšiňák lgt. — Modřany, 20. VII. 42 Kocourek lgt.

Stagonomus pusillus H. Sch.

Čelákovice, 14., 16. VI. 42 Kocourek lgt. — Sobotka, 6. IX. 42 Samšiňák lgt.

Eusarcoris venustissimus Schrk.

Davle, 20. VI. Zeman lgt. — Jarov, 2. VI. 40 Görtler lgt.

Peribalus sphacelatus F.

Štěchovice, 6. VII. Zeman lgt. — Závist u Prahy, Zeman, Doc. Obenberger lgt. — Káraný n. L., Doc. Obenberger lgt. — Srbsko u Berouna, VI. 38 Ing. Šachovskoj lgt.

Chlorochroa pinicola M. R.

České Rudohoří, VI. 1904.

***Chlorochroa pinicola f. porphyrea Fieb.**

Jiřina, 6. IX. 1893 — Chuchle, 24. X. 1937 auct. lgt.

Distr.: Cum forma typica.

Eurydema dominulus Scop.

N. Město n. Met., 10. VIII. 1908 Hartmann lgt. — Davle, 22. V. 1922 — Pyšely, 29. IV. 26 — Lány, 26. V. 25 Dr. Štěpánek lgt. — Plzeň-Štáhlavy, Ing. Kouřil lgt. — Tábor, IX. Dr. Hoffer lgt. — Vácov-Javorník, VII. 42 Pospíšil lgt.

***Eurydema oleracea f. flavata Schrk.**

Závist, 17. VIII. Zeman lgt. — Písek, Dr. Táborský lgt. — Bilichov, VIII. 1929 — Káraný n. Labem, Doc. Obenberger lgt. — Chuchle, 5. III. 39 Havelka lgt. — Tábor, IX. 39 Dr. Hoffer lgt.

Distr.: Cum forma typica.

***Eurydema oleracea f. interrupta Rey.**

Káraný n. Labem, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Cum forma typica.

***Eurydema oleracea f. linnei** Rey.

Malá Skála — Káraný n. Labem, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Cum forma typica.

***Eurydema oleracea f. consimilis** Horv.

Káraný nad Labem, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Cum forma typica.

***Eurydema oleracea f. magdalenae** Roy.

Káraný nad Labem, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Cum forma typica.

***Eurydema oleracea f. aberrans** Horv.

Koda u Berouna, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Cum forma typica.

***Eurydema oleracea f. albomarginata** Goeze.

Veltrusy, Dr. Klička lgt. — Radotín, 23. V. 25 Dr. Štěpánek lgt. — Pyšely, 29. IV. 29 — Káraný n. Labem, Koda u Berouna, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Cum forma typica.

Piezodorus lituratus f. alliacea Germ.

Hradec Král., Dr. Uzel lgt. — Davle, 18. VI. Zeman lgt. — Písek, Dr. Táborský lgt. — Radotín, 1934 auct. lgt. — Peřimov, 5. IX. 41 Dlabola lgt.

***Elasmucha fieberi** Jak.

Sudoměřice, 14. VII. 40 Görtler lgt.

Distr.: Europa tota; Rossia media, Siberia.

Arma custos F.

Radotín, Dr. Pflieger lgt. — Čelákovice, Karlštejn, 1939 Čepelák lgt. — Tábor, IX. 39 Dr. Hoffer lgt.

Troilus luridus F.

Budislav, 7. VIII. 29 Doc. Obenberger lgt. — Tábor, IX. 1939 Dr. Hoffer lgt. — Otrádkovice, 1. VI. 41 Poláček lgt. — St. Boleslav, 22. VI. 41 Tesař lgt.

Coreidae.**Gonocerus acuteangulatus** Goeze.

Srbsko, 11. VI. 36 Dr. Pflieger lgt., VI. 38 Ing. Šachovskoj lgt. — Závist u Prahy, Koda u Berouna, Doc. Obenberger lgt. — Karlštejn, 1939 Čepelák lgt.

Spathocera laticornis Schill.

Káraný n. Labem, Doc. Obenberger lgt. — Praha-Střešovice, IV. 42 prof. Roubal lgt.

Spathocera dalmani Schill.

Čelákovice, Káraný n. Labem, Doc. Obenberger lgt.

Pseudophloeus falleni Schill.

Káraný n. Labem, Doc. Obenberger lgt.

Bathysolen nubilus Fall.

Káraný n. Labem, Doc. Obenberger lgt. — Čelákovice, 1937 Král. lgt. — Praha-Střešovice, IV. 42 prof. Roubal lgt.

***Nemocoris falleni** Schill.

Koda u Berouna, Doc. Obenberger lgt. — Bělohrad, 1938 Dr. Bosák lgt.
Distr.: Europa fere tota.

***Coriomeris scabricornis** Pnz.

Káraný n. Labem, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Europa, Rossia media et merid., Caucasus, Siberia, China.

Rhopalus maculatus Fieb.

Tábor, IX. 1939 Dr. Hoffer lgt.

Rhopalus conspersus Fieb.

Písek, VII.—VIII. 1923 Doc. Obenberger lgt. — Káraný n. Lab., Doc. Obenberger lgt. — Tábor, IX. 39 Dr. Hoffer lgt. — Radotín, 7., 21. VI. 42 Kocourek lgt. — Neposice n. Orl., 13. VIII. 42 Poláček lgt.

***Rhopalus parumpunctatus f. singeri** Wag.

Písek, VII.—VIII. 1923 Doc. Obenberger lgt. — Káraný n. Lab., Doc. Obenberger lgt. — Bělohrad, 1938 Dr. Bosák lgt. — Tábor, 1938 Dr. Hoffer lgt. — Radotín, 21., 25. V., 7. VI. 42 Kocourek lgt.

Distr.: Germania, Moravia, Slovakia.

***Rhopalus parumpunctatus f. subspeciosa** Schumm.

Písek, VII.—VIII. 1923, Káraný n. L., Doc. Obenberger lgt. — Tábor, IX. 39 Dr. Hoffer lgt. — Radotín, 25. V. 42 Kocourek lgt.

Distr.: Europa.

***Rhopalus parumpunctatus f. extrema** Priesner.

Radotín, 25. V., 7. VI. 42 Kocourek lgt. — Jičín, 18. VIII. 42 Dlabola lgt.

Distr.: Austria.

***Stictopleurus punctatovenosus** Germ.

Písek, VII.—VIII. 1923 Doc. Obenberger lgt. — Tábor, IX. 39 Dr. Hoffer lgt. — Káraný, 1939 Čepelák lgt. — Sobotka, 24. VI. 42 Samšíňák lgt. — Peřimov, 28. VI. 42 Dlabola lgt. — Vácov-Javorník, VII. 42 Pospíšil lgt. — Županovice, 14. X. 42 Ing. Günther lgt.

Distr.: Europa tota.

Stictopleurus abutilion Rossi.

Písek, VII.—VIII. 1923 Doc. Obenberger lgt. — Tábor, IX. 1939. Dr. Hoffer lgt. — Káraný n. Lab., Doc. Obenberger lgt. — Bělohrad, Dr. Bosák lgt. — Peřimov, 1940, 16. IX. 42 Dlabola lgt. — Vácov-Javorník, VII. 42 Pospíšil lgt.

***Stictopleurus pictus** Fieb.

Káraný n. Lab., Doc. Obenberger lgt. — N. Město n. Met., VII. 42 Poláček lgt.

Distr.: Gallia, Germania (Rheinland, Bayern).

Lygaeidae.**Arocatus melanocephalus** F.

Terezín, VIII. 1917 Sekera lgt.

Nysius helveticus H. Sch.

Písek VII.—VIII. 23 Doc. Obenberger lgt. — Benešov, 1941 Dlabola lgt. — Peřimov, 26. VIII. 1941 Dlabola lgt. — Sobotka, 1941, 21. VII. 1942 Samšíňák lgt.

Geocoris dispar Waga.

Čelákovice, Káraný n. L., Malé Kyšice, Doc. Obenberger lgt. — Kozákov,

11. VII. 42 Dlabola lgt.

Heterogaster affinis H. Sch.

Praha-Hlubočepy, Karlštejn, Čepelák lgt.

Heterogaster artemisiae Schill.

Radotín, 7. VI. 42 Kocourek lgt.

Platylax salviae Schill.

Koda u Berouna, Doc. Obenberger lgt. — Radotín, 7., 21. VI. 42 Kocourek lgt. — Jičín, 2. VIII. 42 Dlabola lgt.

***Metopoplax origani** Fall.

Koda u Berouna, Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Europa media et merid., Asia ant., Africa sept.

Oxycarenus modestus Fall.

Davle, 30. X. Zeman lgt. — Čelákovice, Doc. Obenberger lgt.

Macroplax preyssleri Fieb.

Koda u Berouna, Doc. Obenberger lgt. — Peřimov, 1941 Dlabola lgt. — Radotín, 25. V. 42 Kocourek lgt. — Sobotka, 2. IX. 42 Samšiňák lgt.

Pachybrachius fracticollis Schill.

Rožďalovice — Čelákovice, Malá Skála, Doc. Obenberger lgt. — Lnáře, 14. VI. 1944 Tesař lgt.

Pachybrachius lurida Hhn.

Vrané, 24. VI. 1916 Dr. Rambousek lgt.

***Rhyparochromus dilatatus** H. Sch.

Peřimov, 15. IV. 42 Dlabola lgt.

Distr.: Europa tota, Caucasus.

***Rhyparochromus chiragra f. nigricornis** Dgl. Sc.

Jilemnice, 1940 Dlabola lgt.

Distr.: Europa, Africa sept.

***Pterotmetus staphyliniformis f. dimidiata** Fieb.

Peřimov, 1. VII. 42 Dlabola lgt.

Distr.: Europa media et merid., Africa sept.

Ichnocoris hemipterus Schill.

Praha-Střešovice, IV. 42 prof. Roubal lgt.

Plinthisus brevipennis Latr.

Praha-Střešovice, IV. 1942 prof. Roubal lgt. — Radotín, 21. VI. 1942 Kocourek lgt.

***Acompus pallipes f. laetipes** Rib.

Káraný n. Lab., Doc. Obenberger lgt.

Distr.: Gallia, Germania.

Stygnocoris pedestris Fall.

Plzeň-Štáhlavy, Ing. Kouřil lgt. — Sobotka, 1941, 21. VIII. 1942 Samšiňák lgt. — Peřimov, 1939, 1941, 24. VIII., 16. IX. 42, St. Paka, 1941, 21. VIII. 42 Dlabola lgt.

Stygnocoris fuligineus Geoffr.

Sobotka, 1941 Samšiňák lgt. — Peřimov, 1941, 5. IV. 1942 Dlabola lgt.

Stygnocoris pygmaeus Shlb.

Sobotka, 1941 Samšiňák lgt. — Bělohrad, 1941, Peřimov, 1940, 1941, 6. IX. 42 Dlabola lgt.

Peritrechus geniculatus Hhn.

Bělohrad, 1938 Dr. Bosák lgt. — Pořící n. Sáz., 16. VII. 41 auct. lgt. — Cholutice, 28. V. 42 Görtler lgt. — Modřany 30. VII. 42 Kocourek lgt.

***Peritrechus nubilus f. tibialis** Horv.

Peřimov, 18. VI. 42 Dlabola lgt.

Distr.: Europa, Caucasus; Africa sept.

Trapezonotus dispar Stal.

Koda u Berouna, Doc. Obenberger lgt. — Praha-Střešovice, IV. 42 prof. Roubal lgt. — Semily, 27. VI. 41 Samšiňák lgt. — St. Paka, 10. V. 42 Dlabola lgt. — Modřany, 30. VII. 42 Kocourek lgt.

Raglius quadratus Fab.

Tišice-Neratovice, VII. 1912.

Reduviidae.**Empicoris vagabunda** L.

Sobotka, 11. XII. 41 Samšiňák lgt.

***Empicoris baerensprungi** Dhrn.

Jindřichův Hradec, 12. VII. 1887 prof. Duda lgt. (ex coll. Duda).

Distr.: Germania, Britannia, Hollandia, Gallia, Romania, Rossia merid.

Aradidae.**Aradus crosus** Fall.

N. Hradý, Dr. Klička lgt.

***Aradus (Quilnus) mirus** Bergr.

Libřice u Vraného n. Vlt., 30. VI. 1916 Dr. Rambousek lgt.

Distr.: Austria, Slovakia.